

PUDEMEID

Jakob Liiv sai väike-Maarjasse karskusekuratooriumi teemaja pidajaks 1901. a. Need teemajad rajati Eestisse siis, kui viinamonopol läks riigi kätte. Siin oli tarvis katsuda kokku sulatada kolm sulamatut asja: usk Vene riigi vägevusse ja kõikvõimsusse, andlikkus ja aukartus mõisnikkude vastu ning lootus Eesti paremasse tulevikku. Et Liiv selle koha võiks vastu võtta, kui palk kooliõpetaja omasi väiksem, anti talle majaplats otse keset Väike-Maarjat — äri-meeste ihaldatuim koht — ja palgid ehituseks mõisnikkude poolt.

Kaubatarvitajate Ühisus asutati Väike-Maarjas 1911. a. Organiseerijaks oli Avispea õpetaja August Lepik ja kihelkonnakooli teine õpetaja Andres Allast. Ühisuse kauplus tegi erakaupmeeste hindade üleskruttmisele lõpu. Üks näide. Kord lõppesid ühisuse poes silgud keskpäeval otsa ja neid mindi hobusega Kiltsi laost tooma. Kohetõstsid erakaupmehed silguhindu ja kaks tundi müüdi Väike-Maarjas kallist silku, kuni ühisuse koorem silkudega Kilt-sist tagasi jõudis.

Jakob Liivi pood oli koht, kus Väike-Maarja rohkem haritud seltskond pea igal õhtul koos käis päevasündmuse arutamiseks. Maja hakati «raatuseks» kutsutama.

Kord oli M. Meos parajasti poes, kui üks tema noorematest õpilastest tuli sisse ja palus häädiselt «kanamuna seemet». M. Meos küsis, kes seda tuua käskis. «Ütle talle, et ma ise viin!»

Kui Väike-Maarjas veel postkontorit ei olnud, tõi postivedaja posti hobusega Kilt-sist ja pani vallamaja aknale. Sealt ei saanud seda alati kätte ja osa inimesi lasi posti tuua J. Liivi kauplusesse. Nii võis leida kirjalt: «Liiva poti.»

Ükskord tahtnud Lurich karskuse kuratooriumi teemajas limonaadi juua. Sooja ilma tõttu võtnud ta istet maja ees pingil. Parajasti tuigerdanud mööda kaks purjus leeripoissi, kes kuulsat jõumeest ilmselt ei tundnud, sest üks lausunud pilkavalt: «Näe vasikas tulnud karskuse majasse vurtsu vett lüripima!» Lurich läinud seda kuuldes rahurikkujate juurde, sasinud neil turjast kinni, vajutanud noormehed nägupidi kokku ja visanud sõnagi lausumata üle aia tikripöösasse.

Mälestusi sirvis ja katkendeid
valis ENE RUIBEL.